

Miestny národný výbor v Bzenici

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Referencecode	SK_1522_2227	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Bzenici	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1952-1990	Časový rozsah
3.1.4.	Levelofdesription	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and mediumof theunit o description (quantity, bulk, or size)	1,20 bm (10 archívnych škatúl)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Nameofcreator(s)	Miestny národný výbor v Bzenici	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrativehistory	Národné výbory (ďalej len „NV“) vznikli na základe ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 18/1944 zo 4. decembra 1944 o ustanovení miestnych a okresných národných výboroch. Počas národnooslobodzovacích bojov v II. svetovej vojne sa stali nositeľmi štátnej moci a správy, ktoré ako ilegálne revolučné národné výbory boli späté s činnosťou Slovenskej národnej rady (ďalej len „SNR“). Ich právomoc a organizáciu v tomto období dočasne upravovali smernice Povereníctva SNR pre veci vnútorné z 27. septembra 1944. Právny základ pre NV sa však utvoril až nariadením Predsedníctva SNR zo 7. apríla 1945 o NV č. 26/1945 Zb. o NV. NV sa tak stali orgánmi verejnej správy v obvode svojej pôsobnosti, na ktoré sa preniesla všetka právomoc zrušeného obecného zastupiteľstva, obecnej rady, starostu obce, obecného alebo obvodného notára a notárskeho úradu. Kompetencia miestnych národných výborov (ďalej len „MNV“) bola určená dočasným organizačným poriadkom Výnosom Povereníka pre veci vnútorné dňa 15. novembra 1945 pod číslom 6633/2-II/1, ktorý vstúpil do platnosti 1. decembra	Dejiny správy pôvodcu

		<p>1945.</p> <p>Činnosť revolučného národného výboru v Bzenici začala počas Slovenského národného povstania. Prvým predsedom sa stal Jozef Kliman. V období od oslobodenia až do roku 1950 podliehala samospráva obce pod Obvodný úrad MNV v Hliníku nad Hronom. Februárové udalosti v roku 1948 priniesli pre obec menovanie Dočasnej miestnej správnej komisie ustanovenej 6. marca 1948. Komisia pozostávala z 9 členov a 5 náhradníkov. Za predsedu komisie bol zvolený Michal Hromádka. Miesto podpredsedu zastával Jozef Dekýš a tajomníkom sa stal František Širáň.</p> <p>Zmena v pôsobnosti NV nastala vydaním vládneho nariadenia zo dňa 28. februára 1950 pod č. 14/1950 Zb. o organizácii MNV, ktorým sa zrušili NV v obvode svojej pôsobnosti. V každej obci sa zriadil úrad MNV, ktorý zabezpečoval činnosť na úseku hospodárstva, kultúry, školstva, obchodu, výstavby, poľnohospodárstva, dopravy, sociálnych vecí a zdravotníctva. Predstaviteľom a vykonávateľom štátnej moci sa stalo plénum MNV. Plénum MNV v Bzenici volilo predsedu, podpredsedu, tajomníka, radu a komisie. Právomoc pléna bola nielen vo voľbe a odvolaní rady, komisií, ale aj v riešení hospodárskych vecí obce. Kompetencie sa vzťahovali aj na otázky územného rozvoja či budovania infraštruktúry obce. Plénum rozhodovalo aj o založení alebo zrušení podriadených inštitúcií, akou bola osvetová beseda alebo knižnica. Právomoc pléna sa viazala aj na kúpu, predaj, prenájom alebo zámenu obecného majetku. Zasadnutia sa konali zvyčajne raz za dva mesiace a viedol ich predseda so svojimi členmi.</p> <p>Výkonnými zložkami MNV v Bzenici bola rada a odborné komisie. Kompetencie rady boli všetky tie, ktoré neboli určené plénu alebo predsedovi MNV. Bola to napríklad príprava návrhov a podnetov občanov na rokovania pléna. Rada zasadala prevažne každý mesiac a viedol ju predseda so zvolenými členmi. Najstarším archívnym dokumentom uvedeného fondu je práve zachovaná zápisnica rady zo 4. januára 1952. Dokument vypovedá, že predsedom bol Ján Pročka a podpredsedom Gabriel Jesenák, ktorý súčasne zabezpečoval aj pôdohospodársky referát. Ďalšími členmi boli Ján Gluzek, ktorý viedol referát výživy. Gabriel Varsa zastával finančný referát a Martin Sobek referát školstva, osvetu a telovýchovy. Za miestneho tajomníka obce bol menovaný Anton Baniari.</p> <p>V roku 1954 došlo vo vnútornej organizácii NV k posilneniu správnych funkcií a to prijatím ústavného zákona č. 12/1954 Zb. zo dňa 3. marca 1954 o NV, zákona č. 13/1954 Zb. o NV ako i zákona č. 14/1954 Zb. o voľbách do NV a vládneho nariadenia č. 23/1954 Zb. o organizácii výkonných orgánov NV. Voľby v máji 1954 priniesli v osadenstve MNV v Bzenici, ako i v stálych komisiách, len čiastočnú zmenu. V zápise zo slávnostného plenárneho zasadnutia zo dňa 26. mája 1954 sa uvádza ako predseda Ján Pročka, tajomník Rudolf Maruška a 8 členov so zvolenými kandidátmi do 3 komisií. Išlo o komisiu poľnohospodársku, finančnú a zdravotnú.</p>	
--	--	---	--

		<p>Zmena na poste predsedu nastala až vo voľbách v roku 1957. Novým predsedom sa stal Jozef Dekýš. Funkciu tajomníka zastával naďalej Rudolf Maruška. Zmenu vo voľbách priniesol zákon č. 10/1957 Zb. o NV, podľa ktorého za členov odborných komisií mohli byť zvolení aj tí občania, ktorí neboli členmi NV.</p> <p>Rok 1960 priniesol vo vývoji NV rozsiahlu územnú reorganizáciu štátu, a to prijatím zákona č. 36/1960 Zb. o územnej organizácii štátu. Uvedený zákon však neupravoval výkon pôsobnosti medzi jednotlivými stupňami NV. Novú pozíciu NV kodifikoval až zákon č. 65/1960 Zb. o NV a Ústava ČSSR v ústavnom zákone č. 100/1960 Zb. v článkoch 86-96. Základom sa stala trojstupňová organizácia NV. Právomoc a zodpovednosť pre MNV a MsNV bola upravená vládny nariadením č. 71/1960 Zb. v §1-13. Komplexnejšie túto kompetenciu riešil až zákon o NV č. 69/1967 Zb. z 29. júna 1967, ktorý bol niekoľkokrát novelizovaný.</p> <p>Za činnosť MNV v Bzenici aj v období rokov 1960 - 1990 zodpovedal predseda. Predseda bol právnickou osobou, ktorá zastupovala úrad a obec v zmysle náležitých kompetencií. Zároveň rozhodoval o tých otázkach, ktoré nevyžadovali rozhodnutia iného orgánu NV. Počas jeho neprítomnosti bol zastupovaný podpredsedom úradu. V období rokov 1960 - 1981 zastávali post predsedu: Viliam Kabina (1960 - 1961), Jozef Dekýš (1961 - 1964), Jozef Mikuláš (1964 - 1968), Štefan Hromádka (1969 - 1972), Július Vanko (1972 - 1973), Štefan Hromádka (1973 - 1975), Stanislav Kubík (1975 - 1976), Ján Úkrop (1976 - 1981) a Marian Jasenák (1981). Predseda bol volený občanmi obce v zmysle § 22, ods. 3 zákona č. 65/1960 Zb. o NV. Žiaľ, mená ďalších predsedov ako aj činnosť úradu od roku 1981 do roku 1990 nie je z dokumentov známa. Dôvodom nezachovania dokumentov bol požiar úradu vo februári roku 2003. Podarilo sa z neho zachrániť len niekoľko štatistických záznamov a účtovných spisov. Archívne dokumenty ďalej informujú, že vo voľbách v roku 1971 sa obec Bzenica zlúčila s neďalekou obcou Bukovina.</p> <p>Vývoj MNV v Bzenici prebiehal kontinuálne až do spoločensko-politickej premeny v novembri 1989. Zmena sa prejavila v roku 1990 prijatím zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, následkom čoho došlo k zrušeniu NV a presunu kompetencií MNV k 1. januáru 1991 na samosprávu – Obecný úrad.</p>	
3.2.3.	Archivalhistory	<p>Pri sledovaní vývoja dejín archívneho fondu konštatujeme, že MNV v Bzenici len z časti rešpektoval výkon správy registratúry (pôvodne spisovej služby) a s ňou spojené jednotlivé činnosti podľa platných smerníc manipulácie spisov NV. Nezabezpečil pravidelné odovzdávanie záznamov do archívu ako aj Obecný úrad v Bzenici a ochranu pred požiarom. Vyhorenie registratúrneho strediska v roku 2003 zapríčinilo neuchovanie záznamov z obdobia rokov 1980 - 1990.</p> <p>Archívny fond pôvodcu tvorí súbor zachovaných zápisníc pléna a rady z obdobia rokov 1952 -</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>1981. Žiaľ, nie sú uchované zápisnice z miestnych komisií ani žiadna evidenčná kniha. Prijaté záznamy pôvodca evidoval do registratúrnych denníkov, ktoré predstavujú chronologický sled až od roku 1959-1990. Samotné spisy z obdobia od roku 1952 do roku 1958 sú zachované nečíslované. Chronologicko-numerický manipulačný systém evidujeme až od roku 1959, kedy dochádza k označovaniu záznamov prezentačnou pečiatkou s názvom úradu, príslušným číslom spisu z registratúrneho denníka a rokom. Od 70-tych rokov 20. storočia sú záznamy opatrené spisovým obalom, na ktorých sa uvádza vec vybavenia, číslo spisu z denníka a príslušný rok. Chýba však vyznačovanie registratúrnej značky, znaku hodnoty a lehoty uloženia.</p> <p>Kontrolu správy záznamov na MNV v Bzenici spojenú s metodickou inštruktážou k vyradovaniu záznamov uskutočnil dňa 26. apríla 1977 riaditeľ Štátneho okresného archívu v Žiari nad Hronom so sídlom v Kremnici pán Rudolf Ritter, so zamestnankyňou archívu pani Emíliou Chovancovou. Konštatovali, že registratúrne stredisko úradu náležite zodpovedalo úschove registratúrnych záznamov. Súčasne ale zistili, že registratúra z činnosti MNV v Bukovine sa nachádza na povale budovy MNV v Bzenici. Na základe tejto skutočnosti uložili v zápisnici pre úrad vypracovať návrh na vyradenie záznamov, ktorým uplynula lehota uloženia. Odporučili im postupovať podľa smernice Spisová služba pre NV.</p> <p>Archívny fond z obdobia rokov 1952 - 1976 bol po prvýkrát spracovaný v roku 1982 pani Darinou Salátovou, zamestnankyňou archívu. Spracované písomnosti boli súčasťou združeného inventára – MNV v okrese Žiar nad Hronom 1945 - 1982, I. časť. V roku 2011 bol fond definitívne usporiadaný a reinventarizovaný do podoby ucelenej inventárnej pomôcky.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Archívne dokumenty fondu MNV v Bzenici z obdobia rokov 1952 - 1976 boli po prvýkrát prevzaté do trvalej úschovy Štátneho okresného archívu v Žiari nad Hronom so sídlom v Kremnici dňa 18. februára 1982. Zaznamenané sú v prírastkovej knihe pod číslom 266 v rozsahu 115 úradných kníh a 5 archívnych škatúl. Ďalší návrh na vyradovacie konanie bol doručený Štátnemu archívu v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica až 16. decembra 2008 od Obecného úradu v Bzenici. Odovzdanie posledných záznamov pôvodcu fondu sa uskutočnilo 8. júna 2009. Potvrďuje to preberací protokol archívu, v ktorom sa uvádzajú záznamy z obdobia rokov 1973, 1975 - 1990 a taktiež zápis v prírastkovej knihe pod číslom 807.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Spracovaný archívny fond MNV v Bzenici z obdobia rokov 1952 - 1990 vypovedá o základných faktoch histórie obce a samotného vývoja úradu. Zachytáva dianie v politickej, hospodárskej, demografickej, sociálnej a kultúrnej činnosti obce Bzenica. Fond obsahuje zápisnice pléna a rady, ktoré podávajú informácie o výstavbe obytných domov, obecného parku, kultúrneho domu, plánovaného vodného diela, miestnych komunikácií, verejného osvetlenia, elektrifikácie a o zveľaďovaní obce. Mapujú aj aktivity výboru žien, osvetovej besedy, stálych komisií či otázku agitácie a založenia jednotného roľníckeho družstva v obci. Prinášajú i informácie</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		o poľnohospodárskych prácach a plnení plánu v živočíšnej výrobe i dodávkových povinností. Archívny materiál obsahuje aj rôzne druhy podaní a rozhodnutí štátnych orgánov ako i občanov. Ide o zdokumentovanie majetkovo-právnych vzťahov, prepisu a výmeny nehnuteľností, plánov územného rozvoja a projektových úloh, ale aj kontrol vykonávaných v školstve, kultúrno-osvetovej činnosti a samotnej samospráve. Dokumenty vypovedajú tiež o tom, že hlavné ťažisko úloh bolo zamerané na plnenie päťročnice, socialistických záväzkov, finančné hospodárenie obce i akcie „Z“. Dôležitou súčasťou agendy sú účtovné spisy. Jedná sa hlavne o komplexné rozbor, ktoré zaznamenávajú a sumarizujú hospodárenie a činnosť obce.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Pri spracúvaní písomností v rámci vnútorného vyradovania boli vyčlenené sprievodné listy, pozvánky, stavebné denníky, rôzne metodické pokyny, neúplné žiadosti, účtovné počítačové zostavy a duplicitné dokumenty, ktoré z historického hľadiska nemali žiadnu výpovednú hodnotu.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Archívny fond je uzatvorený a ďalšie prírastky sú nepravdepodobné.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond MNV v Bzenici 1952 - 1990 je usporiadaný a sprístupnený formou inventára v štruktúre: I. Úradné knihy A. Správne knihy a./ Zápisnice zo zasadnutia pléna MNV b./ Zápisnice zo zasadnutia rady MNV c./ Zápisnice zo zasadnutí komisií MNV II. spisový materiál A. Administratívna agenda 1. Registratúrne pomôcky 2. Spisy III. Účtovný materiál 1. Účtovné knihy 2. Účtovné spisy	Spôsob usporiadania

3.4.1.	Conditionsgoverningaccess	Archívny fond je prístupný.	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditionsgoverningreproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scriptsofmaterial	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physicalcharacteristics and technicalrequirements	Písomnosti fondu Miestneho národného výboru v Bzenici sú zachované v dobrom fyzickom stave.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny archív v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica. Solčániová Valéria: Miestny národný výbor v Bzenici 1952 – 1990. Kremnica 2011. Inventár e. č. 4414.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and locationoforiginals	Ministerstvo vnútra SR Štátny archív v Banskej Bystrici, pracovisko Archív Kremnica, ČSA 951/82, 967 01 Kremnica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and locationofcopies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Relatedunitsofdescription	Archívne fondy pôvodcov, ktorých činnosť súvisela so správou MNV v Bzenici: - Okresný národný výbor v Novej Bani, 1945 - 1960, - Okresný národný výbor v Žiari nad Hronom, 1960 - 1990.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní

3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	<p>Opis archívneho fondu vyhotovila PhDr. Katarína Dobrotková, PhD., na základe evidenčného listu archívneho fondu a informácií z archívnej pomôcky uvedenej v kapitole Vyhľadávacie pomôcky.</p> <p>Opis archívneho fondu posúdila PhDr. Valéria Solčániová, vedúca pracoviska Archív Kremnica, dňa 13. októbra 2017.</p>	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	<p>Opis bol vyhotovený podľa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ISAD(G) Všeobecný medzinárodný štandard pre archívny opis. Druhé vydanie. Prijaté Komisiou pre opisné štandardy. Štokholm, Švédsko, 19. – 22. septembra 1999. 2. Metodický pokyn na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD(G). Ministerstvo vnútra SR, sekcia verejnej správy, odbor archívov a registratúr, Bratislava, č. SVS-OAR1-2017/002532, 20. apríl 2017. 	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	22. septembra 2017	Dátum vyhotovenia opisu